

V Bruseli 18. februára 2019
(OR. en)

6339/19

COHOM 22
CONUN 15
COASI 28
MAMA 32
COEST 34
COAFR 28
DEVGEN 27
CFSP/PESC 121

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	18. februára 2019
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	6228/19 COHOM 18 COPS 35 CONUN 12 COASI 27 MAMA 31 COEST 31 COAFR 27 DEVGEN 24 CFSP/PESC 114
Predmet:	Závery Rady o prioritách EÚ na fórach OSN zaoberajúcich sa ľudskými právami v roku 2019

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o prioritách EÚ na fórach OSN zaoberajúcich sa ľudskými právami v roku 2019, ktoré Rada prijala na 3 673. zasadnutí 18. februára 2019.

Závery Rady o prioritách EÚ na fórach OSN zaoberajúcich sa ľudskými právami v roku 2019

1. Európska únia je založená na hodnotách dodržiavania ľudských práv, ľudskej dôstojnosti, slobody, rovnosti a solidarity. Je odhodlaná presadzovať a chrániť ľudské práva, demokraciu a zásady právneho štátu, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu aj pri zabezpečovaní mieru a udržateľnej bezpečnosti, ktoré tvoria základy jej vonkajšej činnosti. EÚ vystupuje jednotne ako horlivý zástanca systému OSN v oblasti ľudských práv, ktorý spočíva na rovnakých hodnotách, a počas celého roku 2019 bude prioritou jej vonkajšej činnosti aktívne presadzovanie, ochrana a podpora uvedeného systému.
2. Európska únia bude naďalej odsudzovať porušovanie a zneužívanie ľudských práv bez ohľadu na to, kde k nim dochádza, bude vyzývať štáty a neštátne subjekty, aby týmto javom zabránili a okamžite s nimi skoncovali, ako aj aby sa usilovali o spravodlivosť a vyvodenie zodpovednosti. V plnej miere podporuje prácu a mandát vysokej komisárky OSN pre ľudské práva a vyzýva všetky štáty, aby rešpektovali nezávislosť vysokej komisárky a jej úradu a bezvýhradne s nimi spolupracovali pri plnení ich mandátu.
3. Európska únia využije všetky dostupné nástroje a fóra na splnenie svojich záväzkov v oblasti ľudských práv a na presadzovanie ľudských práv na celom svete, a to aj v rámci Rady OSN pre ľudské práva, Valného zhromaždenia OSN, Bezpečnostnej rady OSN a iných príslušných fór, v súlade so Zmluvou o EÚ a Chartou OSN, ako aj prostredníctvom verejných vyhlásení, diplomatických demaršov, verejnej diplomacie, dialógov o ľudských právach a politických dialógov, všeobecného pravidelného preskúmania, spolupráce s osobitnými postupmi OSN a v prípade potreby aj prostredníctvom sankcií. Bude sa usilovať o vytvorenie koalícií v súvislosti s tematickými otázkami, ako aj situáciou v jednotlivých krajinách. Naďalej bude aktívne spolupracovať s občianskou spoločnosťou. EÚ sa zaväzuje presadzovať v rámci svojej vonkajšej činnosti zásadu zodpovednosti za ochranu, okrem iného aj prostredníctvom svojich misií a operácií v teréne.

4. EÚ opätovne potvrdzuje svoj záväzok voči multilateralizmu a medzinárodnému poriadku založenému na pravidlách. Víta nedávne rozhodnutia Rady pre ľudské práva o posilnení jej efektívnosti a opätovne potvrdzuje svoj záväzok naďalej spolupracovať so všetkými zainteresovanými stranami s cieľom posilniť Radu pre ľudské práva a zároveň chrániť jej výsledky a rešpektovať jej jedinečnú úlohu a pridanú hodnotu, okrem iného aj v rámci širšej reformy OSN. Pripomína, že všetci členovia OSN vrátane členov Rady pre ľudské práva by mali dodržiavať najprísnejšie normy v oblasti ľudských práv. V tomto jubilejnom roku EÚ opätovne potvrdzuje svoju podporu Rady Európy a Európskeho dohovoru o ľudských právach.
5. Európska únia sa bude usilovať o dialóg o ľudských právach so všetkými štátmi, okrem iného aj prostredníctvom osobitného zástupcu EÚ pre ľudské práva, ktorý bude úzko spolupracovať s regionálnymi osobitnými zástupcami EÚ. Naďalej bude vyzývať všetky štáty, aby poskytl OSN a iným povereným mechanizmom v oblasti ľudských práv plný, bezpodmienečný a neobmedzený prístup na svoje územia, do svojich regiónov a oblastí konfliktov. Od všetkých štátov očakáva, že budú rešpektovať a chrániť osoby spolupracujúce so systémom OSN, pričom odsudzuje všetky formy zastrašovania, prenasledovania a represii voči týmto osobám a opätovne zdôrazňuje, že podporuje prácu asistenta generálneho tajomníka OSN pre ľudské práva v tomto smere. EÚ ocení a podporí vnútroštátne a miestne iniciatívy, ktoré zlepšujú dodržiavanie ľudských práv, najmä prostredníctvom opatrení nadväzujúcich na jej iniciatívu „Pozitívne príbehy o ľudských právach“, a to aj v kontexte Rady pre ľudské práva. Víta zapojenie sa Argentíny, Burkiny Faso, Kapverd, Čile, Gruzínska, Indonézie, Nového Zélandu, Nórska, Peru, Kórejskej republiky, Gambie, Tuniska a Uruguaja do tejto iniciatívy a zdieľanie pozitívnych príbehov o ľudských právach.
6. Európska únia využije každú príležitosť na to, aby vyzvala štáty, ktoré ešte nepristúpili k hlavným zmluvám v oblasti ľudských práv alebo ich neratifikovali, aby tak teraz urobili. V súlade so závermi Rady z roku 2018 o Medzinárodnom trestnom súde pri príležitosti 20. výročia prijatia Rímskeho štatútu využije každú príležitosť na to, aby všetky štáty, ktoré zatiaľ nepristúpili k Rímskemu štatútu alebo ho neratifikovali, vyzvala, aby tak urobili, aby plne vykonávali jeho ustanovenia na vnútroštátnej úrovni, podporovali Medzinárodný trestný súd a v plnej miere s ním spolupracovali.

7. Európska únia opätovne potvrdzuje, že všetky ľudské práva sa majú uplatňovať na celom svete, či už ide o práva občianske a politické alebo hospodárske, sociálne a kultúrne, a že v rámci ľudských práv neexistuje žiadna hierarchia. Pripomína kľúčový význam ľudských práv z hľadiska Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a jej cieľov udržateľného rozvoja a vyzýva OSN, aby pozorne monitorovala ich plnenie. EÚ je odhodlaná angažovať sa vo vzťahu ku všetkým štátom s cieľom presadzovať dodržiavanie, ochranu a postupné plnenie hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv vrátane práva na vzdelanie, práva na výživu a práv na bezpečnú pitnú vodu a sanitáciu ako súčastí práva na primeranú životnú úroveň, pričom opätovne zdôrazňuje, že podporuje právo na rozvoj, a to na základe nedeliteľnosti, vzájomnej závislosti, univerzálnosti a neodňateľnosti všetkých ľudských práv. V tomto roku, v ktorom si pripomínáme 40. výročie Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, bude EÚ naďalej presadzovať, aby tieto práva požívali rovnako muži i ženy. EÚ opätovne potvrdzuje, že je pevne odhodlaná presadzovať právo každého jednotlivca na čo najvyšší dosiahnuteľný štandard fyzického a duševného zdravia, a to aj vo svojej vonkajšej činnosti, v rámci ktorej sa snaží reagovať na globálne hrozby v oblasti zdravia, podporovať odolné systémy zdravotníctva a zlepšovať prístup k cenovo dostupným základným liekom.
8. Európska únia opätovne zdôrazňuje, že je za každých okolností dôrazne a jednoznačne proti trestu smrti. V tejto súvislosti víta pokrok na ceste k jeho zrušeniu na celom svete. S uspokojením berie na vedomie výrazný nárast podpory rezolúcie o moratóriu na uplatňovanie trestu smrti, ktorú prijalo Valné zhromaždenie OSN. EÚ bude naďalej vyzývať posledné krajiny, ktoré stále uplatňujú trest smrti, aby zaviedli moratórium ako prvý krok k jeho úplnému a zákonnému zrušeniu, pričom štáty, v ktorých platí moratórium, bude nabádať, aby podnikli všetky kroky potrebné na úplné zrušenie trestu smrti. Štáty, ktoré už trest smrti zrušili, nabáda, aby tento úspech zakotvili vo svojej ústave a aby ratifikovali Druhý opčný protokol k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach. EÚ bude naďalej vystupovať proti uplatňovaniu trestu smrti, najmä za trestné činy, ktoré spáchali osoby mladšie ako 18 rokov, voči tehotným ženám alebo osobám s duševnou chorobou alebo mentálnym postihnutím, alebo v rozpore s inými minimálnymi normami, ako aj proti hromadným popravám a rozsudkom trestu smrti založeným na vynútených priznaniach.

9. Európska únia, jeden zo spolunavrhovateľov Globálnej aliancie za ukončenie obchodu s tovarom, ktorý sa používa na trest smrti a mučenie, bude naďalej dôrazne odmietat' a odsudzovať mučenie a iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie zo strany štátnych a neštátnych aktérov bez ohľadu na to, kde k nemu dochádza, ako aj násilné zmiznutia a mimosúdne, hromadné či svojvoľné popravy. V tejto súvislosti naďalej s vážnymi obavami sleduje mnohé nedávno nahlásené prípady v Burundi, Čečenskej republike (Ruská federácia), Krymskej autonómnej republike a meste Sevastopol protiprávne anektovaných Ruskou federáciou a v oblastiach na východe Ukrajiny, ktoré v súčasnosti nie sú pod kontrolou vlády, v Konžskej demokratickej republike, KĽDR, Egypte, Líbyi, Mjanmarsku, Nikarague, Pakistane, na Filipínach, v Saudskej Arábii, Južnom Sudáne, Sýrii, Venezuele a v Jemene. EÚ vyzýva všetky štáty, aby údajné prípady mučenia, násilných zmiznutí a mimosúdnych popráv rýchlo a účinne vyšetrili nestranným a transparentným spôsobom, pri ktorom sa zaručí primerané stíhanie zodpovedných osôb. EÚ je naďalej vážne znepokojená správami o prípadoch zlého zaobchádzania a mučenia osôb vo väzbe v Číne a vyzýva orgány, aby tieto prípady dôkladne vyšetrili.
10. EÚ bude naďalej dôrazne odmietat' všetky formy diskriminácie vrátane diskriminácie na základe pohlavia, rasy, etnického alebo sociálneho pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie a rodovej identity a bude sa konzistentne a konštruktívne angažovať v rámci mandátov OSN zameraných na násilie a diskrimináciu na základe týchto alebo iných dôvodov a podporovať ďalšiu činnosť OSN v tejto súvislosti.

11. EÚ sa bude prioritne naďalej aktívne zapájať do medzinárodného úsilia o dosiahnutie rodovej rovnosti, plného požívania všetkých ľudských práv všetkými ženami a dievčatami a posilnenia ich postavenia. Bude naďalej zabezpečovať začlenenie rodového hľadiska do všetkých činností Rady pre ľudské práva, Valného zhromaždenia a iných fór týkajúcich sa ľudských práv. Rada, pripomínajúc Európsky konsenzus o rozvoji, sa aj naďalej zasadzuje za presadzovanie, ochranu a napĺňanie všetkých ľudských práv a za úplné a účinné vykonávanie Pekinskej akčnej platformy a akčného programu medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD) a výsledkov konferencií venovaných ich preskúmaniu, pričom v tejto súvislosti sa aj naďalej zasadzuje za sexuálne a reprodukčné zdravie a práva. Stredobodom činnosti EÚ bude predchádzanie všetkým formám rodovo motivovaného násillia vrátane škodlivých praktík a diskriminácie voči ženám a dievčatám, boj proti takémuto násilliu a jeho stíhanie, ako aj zabezpečenie fyzickej a psychickej integrity žien a dievčat, a to aj počas konfliktov a po ich skončení. EÚ bude naďalej pokračovať v úsilí o účinné vykonávanie rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1325 a následných rezolúcií týkajúcich sa žien, mieru a bezpečnosti v súlade so závermi Rady z roku 2018 o vykonávaní akčného plánu pre rodovú rovnosť a s novým strategickým prístupom EÚ v oblasti žien, mieru a bezpečnosti.

12. EÚ vynaloží všetko úsilie na podporu dodržiavania a ochrany ľudských práv všetkých detí, najmä tých, ktoré sa nachádzajú v zraniteľných situáciách. Bude úzko spolupracovať s OSN, najmä s osobitnými zástupcami generálneho tajomníka OSN pre deti v ozbrojených konfliktoch a pre násilie páchané na deťoch, ako aj v rámci príslušných osobitných postupov OSN s cieľom zastaviť a ukončiť zabíjanie, mrzačenie a únosy detí v konfliktoch, ako aj sexuálne násilie, ukončiť útoky na školy a nemocnice, zabezpečiť prístup humanitárnych pracovníkov k deťom v týchto situáciách a zastaviť nábor a využívanie detí stranami konfliktov a teroristickými skupinami. Je naďalej hlboko znepokojená náborom a využívaním detí v Stredoafrickej republike, Somálsku, Južnom Sudáne, Sýrii a Jemene, ako sa uvádza v správe generálneho tajomníka OSN z roku 2018 o deťoch v ozbrojených konfliktoch, ako aj vysokým počtom detí, ktoré boli zabité alebo zmrzačené okrem iného v Konžskej demokratickej republike, Iraku, Mjanmarsku, Sýrii a Jemene, ako aj vysokým počtom overených prípadov znásilnenia a iných foriem sexuálneho násillia okrem iného v Stredoafrickej republike, Konžskej demokratickej republike, Líbyi, Mjanmarsku a Južnom Sudáne.
13. EÚ bude naďalej presadzovať a chrániť práva dieťaťa, a to aj na fórach OSN. 30. výročie Dohovoru o právach dieťaťa v roku 2019 je dôležitým míľnikom i príležitosťou na obnovenie nášho záväzku zabezpečiť plné vykonávanie tohto dohovoru a jeho protokolov na celom svete, ako aj na vyhodnotenie pokroku, ktorý sa dosiahol od jeho prijatia. EÚ bude naďalej podporovať iniciatívy, ktorých cieľom je zabezpečiť univerzálny prístup ku kvalitnému inkluzívnemu vzdelávaniu pre všetkých s osobitným dôrazom na deti v zraniteľných situáciách, odstrániť všetky formy násillia páchaného na deťoch vrátane šikanovania a kybernetického šikanovania a škodlivých praktík, ako sú detské, predčasné a nútené manželstvá a mrzačenie ženských pohlavných orgánov, a presadzovať a chrániť práva detí bez rodičovskej starostlivosti.

14. EÚ bude naďalej celosvetovo odmietat' všetky formy rasizmu, rasovej diskriminácie, xenofóbie a súvisiacej neznášanlivosti. Naďalej bude presadzovať a chrániť slobodu náboženského vyznania alebo viery, ktorých slobodné uplatňovanie prispieva k demokracii, rozvoju, mieru a stabilite, a odsudzovať prenasledovanie a diskrimináciu príslušníkov náboženských menšín na celom svete, ako aj zneužívanie zákonov o rúhaní. EÚ bude aj naďalej vystupovať proti všetkým formám podnecovania násilia alebo nenávisti a nenávisťným prejavom online aj offline.
15. EÚ bude naďalej vyzývať všetky štáty, aby rešpektovali, chránili a dodržiavali ľudské práva príslušníkov menšín vrátane národnostných, etnických a náboženských menšín. Vyzýva štáty, aby zabezpečili dodržiavanie už uplatňovaných práv príslušníkov národnostných menšín, ktoré sú zakotvené v dohovoroch OSN a Rady Európy. EÚ je znepokojená pretrvávajúcimi prípadmi ich porušovania a zneužívania v Kamerune, Mjanmarsku, Pakistane, Ruskej federácii, Krymskej autonómnej republike a meste Sevastopol protiprávne anektovaných Ruskou federáciou a v oblastiach na východe Ukrajiny, ktoré v súčasnosti nie sú pod kontrolou vlády. So znepokojením sleduje aj situáciu v Ujgurskej autonómnej oblasti Sin-ťiang, v ktorej existujú politické reedukačné tábory, v ktorých dochádza k rozsiahlemu sledovaniu a obmedzovaniu zameranému najmä na Ujgurov. Bude aj naďalej vyzývať Čínu, aby dodržiavala slobodu prejavu, kultúrnu rozmanitosť a slobodu náboženského vyznania alebo viery, a to nielen v Ujgurskej autonómnej oblasti Sin-ťiang a Tibetskej autonómnej oblasti.
16. V rámci podpory cieľa udržateľného rozvoja č. 16 bude EÚ naďalej vyzývať všetky štáty, aby zabezpečili riadne fungovanie demokratických inštitúcií, aby dodržiavali zásady právneho štátu a dobrej správy vecí verejných a aby zaručili slobodu presvedčenia a prejavu online aj offline, slobodu pokojného zhromažďovania a združovania a nezávislosť súdnictva. V tejto súvislosti so znepokojením sleduje situáciu v Bielorusku, Bangladéši, Kambodži, Eritrei, Guatemale, Nikarague, Ruskej federácii, Sudáne, Turecku a Venezuele. EÚ vyzýva všetky štáty, aby na teroristické trestné činy reagovali v plnom súlade s medzinárodným právom vrátane medzinárodného práva v oblasti ľudských práv. Zdôrazňuje význam ochrany a podpory práv obetí teroristických trestných činov. Osobitnú pozornosť bude venovať presadzovaniu a ochrane ľudských práv v súvislosti s umelou inteligenciou.

17. EÚ bude naďalej vyzývať všetky štáty, aby dodržiavali medzinárodné humanitárne právo a právo v oblasti ľudských práv a aby na celom svojom území zabezpečili úplný, včasný a neobmedzený prístup pre poskytovanie humanitárnej pomoci obyvateľstvu v núdzi. V tejto súvislosti bude naďalej pozorne sledovať situáciu v Krymskej autonómnej republike a meste Sevastopol protiprávne anektovaných Ruskou federáciou a v oblastiach na východe Ukrajiny, ktoré v súčasnosti nie sú pod kontrolou vlády, v Mjanmarsku, na okupovanom palestínskom území, na ktorom má Izrael povinnosti podľa medzinárodného humanitárneho práva, v Sýrii a Jemene. EÚ bude taktiež naďalej vyzývať na neobmedzený prístup v rámci mechanizmov na monitorovanie dodržiavania ľudských práv v separatistických regiónoch Abcházsko a Južné Osetsko. EÚ bude naďalej neochvejne odhodlaná presadzovať dodržiavanie ľudských práv vo vzťahu k utečencom, vnútorne vysídleným osobám, ako aj migrantom. EÚ opätovne potvrdzuje, že všetky formy obchodovania s ľuďmi sú závažným porušovaním a zneužívaním ľudských práv, ako aj formou organizovanej trestnej činnosti. Naďalej bude vyzývať všetky štáty, aby predchádzali obchodovaniu s ľuďmi, ochraňovali jeho obeť a zabezpečili účinné stíhanie páchateľov.
18. EÚ bude naďalej podporovať dokumentovanie všetkých porušení medzinárodného práva v oblasti ľudských práv, predovšetkým systematického, rozsiahleho a hrubého porušovania a zneužívania ľudských práv, ktoré môže v niektorých prípadoch predstavovať genocídu, zločiny proti ľudskosti alebo vojnové zločiny, a bude podporovať aj úsilie o zhromažďovanie dôkazov na účely budúcich súdnych konaní prostredníctvom mechanizmov, ako sú vyšetrovacie komisie a medzinárodné mechanizmy s mandátom OSN, tak ako nedávno v prípade Burundi, KĽDR, Mjanmarska, Sýrie a Jemenu, čím sa pripraví pôda pre vyvodzovanie zodpovednosti tých, ktorí spáchali závažné trestné činy, okrem iného aj prostredníctvom Medzinárodného trestného súdu a vnútroštátnych jurisdikcií.

19. EÚ bude naďalej vyzývať všetky štáty, aby presadzovali a chránili slobodu presvedčenia a prejavu, ako aj bezpečnosť novinárov a blogerov. Naďalej bude podporovať občiansku spoločnosť a obhajcov ľudských práv prostredníctvom všetkých dostupných prostriedkov bez ohľadu na to, kde sú v ohrození, a bude bojovať proti zmenšovaniu priestoru pre občiansku spoločnosť. V tejto súvislosti EÚ s hlbokým znepokojením sleduje situáciu v Azerbajdžane, Bahrajne, Bielorusku, Burundi, Kambodži, Číne, Krymskej autonómnej republike a meste Sevastopol protiprávne anektovaných Ruskou federáciou a v oblastiach na východe Ukrajiny, ktoré v súčasnosti nie sú pod kontrolou vlády, v Egypte, Iráne, Mjanmarsku, Nikarague, Saudskej Arábii, Ruskej federácii, Tanzánii, Turecku, Venezuele, Vietname a Zimbabwe. EÚ je vážne znepokojená, a bude preto naďalej dôrazne odsudzovať vyhrážky a útoky, očierňujúce kampane, zlomyseľné stíhanie, zákazy cestovania, svojvoľné zatýkanie, násilné zmiznutia, zadržiavanie a represálie voči obhajcom ľudských práv, novinárom, blogerom, pracovníkom médií a právnikom v oblasti ľudských práv a bude sa snažiť o vyhovenie zodpovednosti. EÚ bude venovať osobitnú pozornosť špecifickým rizikám, ktorým čelia ženy, obhajcovia ľudských práv pôvodného obyvateľstva, ako aj iní obhajcovia ľudských práv osôb v zraniteľných situáciách vrátane obhajcov ľudských práv LGBTI osôb. EÚ bude aj naďalej vystupovať proti neprimeraným právnym a administratívnym obmedzeniam voči organizáciám občianskej spoločnosti vrátane represívnych registračných režimov a obmedzení získavania finančných prostriedkov.
20. EÚ bude naďalej podporovať vykonávanie hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv v rámci svojej vonkajšej činnosti aj vo vnútorných politikách, okrem iného prostredníctvom iniciatív zameraných na náležitú starostlivosť v oblasti ľudských práv, prístup k náprave pre obete podnikového zneužívania a na podporu obhajcov ľudských práv pôvodného obyvateľstva a v oblasti životného prostredia. Hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv a zodpovedné podnikanie sú prostriedkami na plnenie cieľov udržateľného rozvoja. Prostredníctvom svojich dialógov s tretími krajinami a ďalších nástrojov bude EÚ presadzovať prijatie a vykonávanie uvedených hlavných zásad OSN prostredníctvom národných akčných plánov v oblasti podnikania a ľudských práv a podľa potreby poskytne podporu v tejto oblasti. Preskúma možnosti, ako zintenzívniť vykonávanie hlavných zásad OSN, vrátane možného súvisiaceho akčného plánu EÚ. EÚ bude naďalej sledovať sľubné iniciatívy viacerých zainteresovaných strán, ako je Združenie pre medzinárodný kódex správania súkromných poskytovateľov bezpečnostných služieb a Centrum pre šport a ľudské práva.